

Oráčov

Základní charakteristika obce

Počet obyvatel (vždy k 31. 12.) 2013 | 2015 | 2017 | 2019 | 2021 | 2023: **391 | 394 | 384 | 379 | 368 | 381**

www.oracov.cz

Obec Oráčov leží v západní části správního obvodu ORP Rakovník, 15 kilometrů západně od okresního města Rakovník, 6 kilometrů východně od města Jesenice. Středem obce prochází silnice z Rakovníka do Jesenice a železniční trať z Rakovníka přes Jesenici do Bečova nad Teplou v Karlovarském kraji.

Územím obce prochází hranice mezi chmelařskou a intenzivně obhospodařovanou krajinou Rakovnicka a krajinou Přírodního parku Jesenicko. Hranice přírodního parku prochází ve směru sever-jih přímo středem správního území obce. Východní část krajiny obce je otevřená, zemědělsky obhospodařovaná, západní část je naopak lesnatá. Krajinou osu obce tvoří ve směru západ-východ Rakovnický potok. Severní částí území obce, Čížkovem, protéká jeden z pramenů Kolečovického potoka.

Jádrem a těžištěm sídelní struktury obce je Oráčov, která se rozvinul v údolí Rakovnického potoka, kolem hlavní silnice z Rakovníka do Jesenice. K obci náleží ještě sídlo Klečtné na jižním okraji území obce a Čížkov na severu. Čížkov je dnes celý tvořený areálem věznice. K obci náleží ještě několik prostorově oddělených samot, většinou bývalých mlýnů.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1295.

Hodnoty na území obce

Přírodní a krajinné hodnoty

Přírodní park Jesenicko

Památný strom Lípa na Zámeckém vrchu

Památné stromy Lípy u Oráčova

Památné stromy Duby u hájovny

Památné stromy Douglassky tisolisté

Oráčov

Památné stromy Lípy malolistá
Památné stromy Lípy v Klečetné
Rakovnický potok
Kolešovický potok
Potok Klečetná
Potok Klečetná I
Rybník u Hopfova mlýna
Rybník Čížkov
Lesy Přírodního paku Jesenicko

Kulturně historické hodnoty

Dochované historické jádro Klečetné – zástavba zemědělských statků a chalup kolem velkorysé trojúhelníkové návsi
Dochované historické jádro Oráčova – zástavba hospodářských usedlostí a chalup kolem velkorysé protáhlé obdélné návsi
Hradiště Starý zámek, archeologické stopy (NKP) – Výrazné terénní pozůstatky drobného hrádku ze 13.–14. st. Sídlo bylo vybudováno na ostrožně 700 m od středu vsi Oráčov. Z jeho zástavby nejsou patrné žádné pozůstatky, dobře jsou však viditelné obvodové valy a příkopy, které určují dvoudílnou dispozici. Zaniklý hrad nedaleko Rakovníka byl založen ve druhé polovině 13. století. Byl postaven pravděpodobně ze dřeva. Zpusťl zřejmě už v první polovině 14. století. Objekt hradu byl dvoudílný, skládající se z vlastního hradu a předhradí.
Socha Panny Marie Immaculaty (NKP) – Ojedinělá klasicistní socha na vysokém dvoustupňovém hranolovém podstavci, nesoucím dataci (1816). Střídmě pojatá socha Panny Marie navazuje na barokní kompozice. Sochu po stranách doplňují dva kamenné pilířky s drobnými výklenky, snad pro lampičky.
Kostel Českokobratrské církve evangelické (NKP) - Slohově jednotná novogotická stavba s bohatým architektonickým členěním. K obdélné lodi přiléhá za oltářem věž s přístavky. Loď s nepravou bedněnou klenbou má na vstupní straně dřevěnou kruchtou.
Kostel sv. Jakuba Většího (NKP) – Gotický kostel s obdélnou lodí, barokně přestavěný v roce 1746. Presbyterium je zakončené půlkruhem, na severu doplněné věží, ve spodní části gotickou. Interiér je plochostropý, s dřevěnou západní kruchtou.
Stodola v Klečetné (NKP) – Stodola je dokladem tradičního hrázdného stavitelství v okolí Jesenice. Stavba s rámovou konstrukcí má stěny částečně trámové, zbytek byl vyplněn tyčemi s hliněnou omazávkou; jedna stěna je přezděna z cihel.
Dochovaná struktura historického dvora Čížkov
Historický židovský hřbitov – Hřbitov údajně z 15. století, doložený v 17. století, s dochovanými náhrobkami od 18. století.
Pozůstatky historické těžby stříbra v lesích mezi Klečetnou a Hůrkami – Průmyslové dobývání zlata a stříbra v okolí Klečetné ustalo nejpozději za třicetileté války. Kromě Trpasličí díry a kamenů z mokré stoupy složených v Klečetné připomínají tento zaniklý průmysl krátery propadlých šachet a haldy hlušiny roztroušené po lese mezi Klečetnou a Hůrkami. Nenápadná Trpasličí díra v lese nad Klečetnou je nejzajímavější památkou na dobývání drahých kovů ve zdejší kraji. Jedná se o odvodňovací štolu dávno zaniklého stříbrného dolu.
Oráčov č.p. 10 – patrový klasicistní dům s bohatě zdobenými fasádami, bývalý hostinec U Somolů (dnes v havarijním stavu)

Civilizační hodnoty

Silnice II/228 Rakovník – Jesenice
Železniční trať č. 161 Rakovník – Bečov nad Teplou
Železniční zastávka Oráčov na železniční trati č. 161
Greenway Berounka-Střela
Cykloturistická trasa č. 351
Cykloturistická trasa č. 8166
Cykloturistická trasa č. 8167
Zelená značená pěší turistická trasa KČT
Mateřská škola
Pošta Partner
Kulturní dům na návsi v Oráčově
Obecní knihovna
Věžnice Oráčov
Obchod se smíšeným zbožím JEDNOTA

Oráčov

Obchod se smíšeným zbožím
Hospoda v kulturním domě
Fotbalové hřiště v Oráčově
Dětské hřiště
Výrobní areál firmy LUPOFYT s.r.o. – 5 zaměstnanců
Vodovod
Obec je plně plynofikovaná

Hlavní požadavky na změny v území (nad rámec územního plánu)

Požadavky na změny v území vyplývající z platných ZÚR Středočeského kraje v úplném znění po vydání 1., 2., 3., 6., 7., 10., 11., 8. a 9. AKTUALIZACE

R02: Dálkovod IKL (přípolož/zkapacitnění v koridoru)
RC 1498: Regionální biocentrum Oráčov
RK 1093: Regionální biokoridor Oráčov - RK 1094
RK 1095: Regionální biokoridor Háj Vinice - RK 1093
RK 1089: Regionální biokoridor Vlčí hora - Oráčov

Požadavky na změny v území vyplývající ze strategického plánu rozvoje obce

Obec nemá strategický plán

Záměry dle dotazníku obce 2024

Kanalizace a ČOV
Nedostatek rozvojových ploch pro bydlení

Pozitiva

Negativa

Životní prostředí

Území relativně vyvážené (KES > 1)
Kvalitní přírodní prostředí – obcí prochází hranice Přírodního parku Jesenicko
Celkově příznivé hodnocení odpadového hospodářství
Celkově příznivé hodnocení vodního hospodářství
Vysoký podíl lesů
Harmonická krajina Přírodního parku Jesenicko

Existence poddolovaného území ve větším rozsahu
Nízká kvalita ZPF (vyšší podíl IV. a V. TO)
Vysoká míra zornění ZPF

Hospodářský rozvoj

Zemědělské areály – pěstování obilí a olejnatých plodin, chmelový areál;
farma na výkrm drůbeže, drobné služby;
Technická infrastruktura – vodovod a plynofikace
Přiměřená občanská vybavenost – mateřská škola, pošta, sportovní zařízení, obchod
Specifikum obce je věznice pro cca 500 odsouzených u dvora Čížkov
Dobrá dopravní dostupnost - napojení obce na silnici II. třídy - II/228, v sousední Jesenici napojení na silnici I. třídy - I/27.
Železniční trať č.161

Chybějící technická infrastruktura – kanalizace s ČOV
Průměrná nezaměstnanost
Nízká míra podnikatelské aktivity obyvatel
Vysoký podíl vyjíždky za prací, zejm. do Jesenice a Rakovníka

Oráčov

Soudržnost společenství obyvatel

Úbytek počtu obyvatel

Velmi nepříznivá věková struktura obyvatel – vysoký podíl starých
Starší bytový fond
Vyšší podíl neobydlených bytů
Prakticky nulová bytová výstavba v uplynulém desetiletí
Nízký počet dokončených bytů
Obec bez lékaře (vyjíždka do Jesenice)

Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území

Životní prostředí

0 (+)

Hospodářský rozvoj

-

Soudržnost společenství obyvatel

-

Zařazení obce do kategorie vyváženosti pilířů URÚ

3a

Problémy/závady k řešení v územním plánu

Dopravně frekventovaný průjezdní úsek silnice II/228 přes centrum obce Oráčov > hluk, emise, snížení bezpečnosti pohybu chodců a cyklistů

Negativně se vizuálně uplatňující rozsáhlý výrobní areál na východním okraji zástavby Oráčova

Vysoká míra zornění ZPF ve východní části správního území obce

Prakticky veškerá zemědělská půda na území obce ohrožená větrnou erozí

Nízká hustota cestní sítě v zemědělsky obhospodařované části krajiny obce, mnoho zaniklých/rozoraných historických cest > snížená prostupnost této části volné krajiny východně od Oráčova a Klečetné pro chodce a cyklisty

Brownfields historický statek čp. 10 na návsi v Oráčově

Brownfields historický dvůr v Čížkově – z velké části ruiny

Značný rozsah poddolovaných území a stará důlní díla okolo Klečetné

Zástavba v Oráčově kolem Rakovnického potoka v záplavovém území Q100 Rakovnického potoka

Železniční zastávka Oráčov umístěná velmi excentricky vůči zástavbě obce > zhoršená dostupnost zastávky

Nevyužitý potenciál Rakovnického potoka jako rekreačního prostoru pro obyvatele obce

Kamenolom na území Přírodního parku Jesenicko

Absence kanalizace zakončené na ČOV (obec má připravený projekt, předpoklad realizace 2022)

Obec nemá dostatek rozvojových ploch pro výrobu (dotazník obce 2020)

Úplná absence požární zbrojnice SDH v obci – nesplněn standard dostupnosti požární zbrojnice SDH 1 000 m

Většina obytného území jádrového sídla Oráčov leží mimo pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Úplná absence dětského hřiště v sídle Klečetné – nesplněna pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Severní část obytného území jádrového sídla Oráčov leží mimo pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Absence hřiště pro mladší školní děti na území obytného sídla Klečetné – nesplněn standard pěší dostupnosti hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Absence hřiště pro mládež a dospělé na území obytného sídla Klečetné – nesplněn standard pěší dostupnosti hřiště pro mládež a dospělé 1 000 m od obytných domů

Sídlo Klečetné a areál věznice v Čížkově leží mimo pěší docházku zastávek VHD